

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele v državnem zboru zastopane.

Kos XC. — Izdan in razposlan dné 20. decembra 1894.

(Obsega štev. 233. — 237.)

233.

Dopustilnica z dné 6. novembra
1894. l.

za lokalno železnico iz Benešova v Vlašim.

Mi Franc Jožef Prvi,
po milosti Božji cesar avstrijski;

apostoljski kralj ogrski, kralj češki, dalma-
tinski, hrvaški, slavonski, gališki, vladimérski
in ilirski; nadvojvoda avstrijski; véliki vojvoda
krakovski; vojvoda lotarinški, salcburški, šta-
jerski, koroški, kranjski, bukovinski, gorenje-
sleški in dolnje-sleški; véliki knez erdeljski;
mejni grof moravski; pokneženi grof habsbur-
ški in tirolski itd. itd. itd.

Ker sta Janez Neubauer, okrajni načelnik,
in Leopold Hufnagl, osrednji ravnatelj posestev
v Vlašimu, zaprosila, da bi se jima dalo dopustilo,
zgraditi in obratovati lokalno železnico od Benešova
v Vlašim, vzvidelo se Nam je, z ozirom na občo
korist te podjetbe imenovanima koncesijonarjema
to dopustilo na podstavi zakona z dné 14. septem-

bra 1854. l. (Drž. zak. št. 238.), in pa zakonov z dné
17. junija 1887. l. (Drž. zak. št. 81.), z dné 27. de-
cembra 1893. l. (Drž. zak. št. 198.), nadalje zakona
z dné 22. junija 1894. l. (Drž. zak. št. 129.) po-
deliti takó-le:

§. 1.

Koncesijonarjema dajemo pravico, zgraditi in
obratovati lokomotivno železnico, katero bo kot
lokalno železnico s pravilno raztečino napraviti od
postaje Benešov na železnici cesarja Franca Jožefa
v Vlašim.

§. 2.

Železnici, ki je predmet te dopustilnice, do-
deljujejo se nastopne ugodnosti:

a) Oprostilo od kolkov in pristojbin za vse po-
godbe, ki jih podjetba lokalne železnice sklène,
za vse vloge, ki jih vpodá, in za listine, ki jih
naredí; nadalje za vse knjižne vpise na pod-
stavi teh pogodeb in listin, in naposled za druge
uradne posle in uradne izdatke v namene, po-
vedane tu doli, namreč:

1. v to, da se nabavi glavnica in zago-
tovi glavnično obrestovanje in pa obrat od
časa, ko se začne ta obrat;

2. v pridobitev zemljišč, v gradnjo in opravo železnice do konca prvega obratnega leta.

Té ugodnosti se ne uporabljajo na razprave sodnega postopanja v spornih stvaréh.

- b) Oprostilo od kolkov in pristojbin za izdajo delnic, namenjenih v nabavo glavnice za prvo napravo in dopustilo vstrečno opremo, sê časnicami vred, in takó tudi od prenosnine, kar se je nabere o nakupu zemljišč na koncu prvega obratnega leta (lit. a, št. 2.), razen pristojbin, ki jih je o tem povodu opraviti in katere po obstoječih zakonih pristojé občinam ali drugim samovpravnim združbam;
- c) oprostilo od pristojbin in odredbin, dolžnih za podeljeno dopustilo in za izdajo te dopustilnice;
- d) oprostilo od dobitkarine in dohodarine, od plačevanja kolkovnih pristojbin za kupone, in tako tudi od vsakega novega državnega davka, kateri bi se vtegnil uvesti z bodočimi zakoni, na dobo tridesetih let, računéč od današnjega dné.

§. 3.

Za železnico, omenjeno v §. 1., dodeljuje država poroštvo letnega čistega donosa, ki je enak štiriodstotnemu obrestovanju in razdolžni kvoti prednostnega posojila v nominalnem znesku 900.000 gl. a. v. v notah, katerega bo v dobavo novcev vzprejeti pri deželni banki kraljevine češke ter odplačati v 76 letih, takó namreč, da bo, ako ne bi letni čisti donos dosegel zneska, za katerega veljá poroštvo, državno upravstvo dopolnilo primanjkljaj.

Letni čisti donos, za katerega veljá poroštvo, ustanavlja se za čas, ko se obrat po železnici prične, do preteka 76. leta dopustila na največinski znesek 37.946 gl. a. v.

§. 4.

Od letnega, po §. 3. s poroštvom zagotovljenega čistega donosa je v odplačilo prednostnega posojila, ki se vzprejme, uporabiti oni znesek, ki ga državno upravstvo določi po razdolžnem črtézu, katerega ono odobri in po katerem se mora vsa napravna glavica (§. 12.) razdolžiti, dokler traja dopustilo.

Pri tem naj se posojilo odplača prej, kakor delnice.

§. 5.

Državno doplačilo vsled prevzetega porošstva naj se opravi zadnji čas tri mesece po predložbi dokumentiranega letnega računa potém, ko je bil ta račun pregledan.

Erar bo vendar tudi poprej opravljal delna plačila za obrestovanje posojila ob dogovorjenih rokih dospélosti po meri potrebščine, na podstavi proračuna o donosu izpravljené, a s pridržkom obračuna na podstavi letnega računa, ako koncesionarja dotično prošnjo vloži šest tednov, preden rok doteče.

Ako bi se pokazalo po dokončni ustanovitvi letnega računa, katerega bo predložiti tri mesece po preteku obratnega leta zadnji čas, da so naprednine bile previsoko odmerjene, naj koncesionarja precej vrneta prejeti presežek, doštevši šest odstotkov obresti.

Doplačilo se mora od države zahtevati zadnji čas v letu dní po preteku dotičnega obratnega leta, ker bi sicer prestala pravica do njega.

§. 6.

Z zneskom, ki ga državno upravstvo plačuje vsled prevzetega porošstva, ravnati je zgolj takó, kakor z naprednino, ki daje obresti po štiri od sto na leto.

Kadar čisti donos železnice prestopi zagotovljeno letno vsoto, mora se dotični prebitek precej odpraviti na državno upravstvo v vračilo dane naprednine z obrestmi vréd, dokler ta ne bo popolnoma odplačana.

Pri tem je treba dospele obresti opraviti, preden se vrnejo naprednine.

Tirjatve države iz takih naprednin ali obresti, ki še niso bile plačane do časa, ko prestane dopustilo ali ko država železnico odkupi, opraviti je iz še ostajajoče imovine podjetbe.

§. 7.

Kaki stroški za beležbo efektov na tozemskih in inozemskih borzah in pa davki, ki jih bo podjetba morala plačevati po preteku davka prostih let, smejo se v obratni račun postavljati kot razhodek.

To isto velja o upravnem prispévku, katerega bo plačevati deželni banki kraljevine češke v višini

$\frac{1}{8}$ odstotka posojilnega znéska, ki je vsak čas še nerazdolžen, in pa o kakih povračilih za davke in pristojbine, ki jih je dajati ravno ti banki.

Za državna doplačila podjetba ne plačuje nikake dohodarine.

§. 8.

Gradnjo v §. 1. imenovane železnice je začeti prej ko mogoče in dokončati jo najdalje v poldrugem letu, računéč od današnjega dné. Dodelano železnico je takoj izročiti javnemu prometu ter obrat po nji vzdrževati nepretrgoma ves čas, dokler traja dopustilo.

Da se bosta držala gorenjega rokú za gradnjo, dolžna sta koncesionarja dati na zahtevo državnega upravitstva zagotovilo, položivši primerno varščino v vrednostnih papirjih, v katerih se smejo nalagati novci varovancev.

Ako se ne bi izpolnjevale zgorenje dolžnosti po krivdi koncesionarjev, smé se izreči, da je ta varščina zapala.

§. 9.

Da izdelata dopuščeno železnico, dodeljuje se koncesionarjema pravica razlastitve po določenih dotičnih zakonitih predpisov.

Ista pravica naj se koncesionarjema dodeli tudi zastran tistih dovlačnic, ki bi se imele narediti in o katerih bi državno upravitstvo spoznalo, da je njih naprava v javnem interesu.

§. 10.

Koncesionarjema se je ob gradnji in obratu dopuščene železnice držati tega, kar ustanavlja ta dopustilnica, in pa ukazil, ki jih zastran tega vkrene trgovinsko ministerstvo, pa tudi tega, kar velevalo semkaj meréči zakoni in ukazi, zlasti zakon o dopuščanju železnice z dné 14. septembra 1854. l. (Drž. zak. št. 238.) in železniški obratni red z dné 16. novembra 1851. l. (Drž. zak. št. 1. iz l. 1852.), in pa zakoni in ukazi, kateri se morebiti v bodoče dadó.

Kar se tiče obrata, odpuščajo se varnostne naredbe in prometni predpisi, podani v železniškem obratnem redu in v dotičnih dodatnih določilih, v toliko, kolikor se bo z ozirom na posebne prometne in obratne razmere dopuščene lokalne železnice,

posebno na njeno znižano vozno brzino, trgovinskemu ministerstvu zdelo pripustno, ter bodo na to stran veljali dotični posebni obratni predpisi, ki jih izdá trgovinsko ministerstvo.

§. 11.

Gradnja dopuščene železnice se po ukazilih, ki jih izdá trgovinsko ministerstvo, izvrši pod neposrednim vodstvom in nadzorom trgovinskega ministerstva in urada za lokalne železnice, oziroma glavnega ravnateljstva avstrijskih državnih železnic.

Gradnja in dostavke naj se oddajejo po podrobnem projektu in proračunu stroškov, ki se sestavi pod primernim vplivom državnih organov pod neposredno ingerenco vlade in po pogojih, navadnih pri gradnji državnih železnic.

Dela za gradnjo naj se oddajejo ločeno od nabave novcev po načinih, katere odobri državno upravitstvo. Toisto velja o vseh drugih dostavkah, izvemši samó tiste, katere deležniki zagotovijo s prevzetkom osnovnih delnic.

Vrednost dostavek gradiva, odstopov zemljišč in drugih oprav, ki naj se zagotovijo s prevzetkom osnovnih delnic, naj se določi po postavkih stroškovnika, ki ga državno upravitstvo pregleda, eventuelno po sodni cenitvi.

Vozila, šine in drugačne železniške sestavine, in pa vsi predmeti za opremo se morajo dobavljati samó in edino iz domačih tvornic.

Izjemo od tega določila more trgovinsko ministerstvo dovoliti tedaj, kadar bi se dokazalo, da domače tvornice ne morejo opraviti dotičnih dostavek gledé na ceno, kakovost in čas, do katerega jih je izvršiti, po istih pogojih, kakor jih ponujajo inozemske tvornice.

§. 12.

Koncesionarjema se priznava pravica, da s posebnim dovolilom državnega upravitstva in s pogoji, ki jih to postavi, naredita v izvršitev dopuščene podjetbe lokalne železnice posebno delniško družbo, katera naj stopi v vse pravice in zaveznosti koncesionarjev.

Znesek resnične in pa nominalne napravne glavnice potrebuje odobrila državnega upravitstva.

Pri tem naj veljá to načelo, da se ne smejo v račun postavljati nikakoršni drugi stroški razen

stroškov za sestavo projekta, za gradnjo in opravo železnice in za dobavo vozil z odobrilom državnega upravitstva res uporabljenih in prav izkazanih, in pa razen zneska za dobavo gradivne zaloge in blagajnične dotacije, katerega ustanovi državno upravitstvo, prištevši interkalarnе obresti in razdolžne kvote, ki so bile med grajenjem res izplačane, in kar je bilo res kurzne izgube pri dobavi glavnice.

Ako bi po preteku prvega obratnega leta bilo treba še drugih novih staveb, ali ako bi bilo treba pomnožiti obratne naprave, sméjo se dotični stroški prišteti napravní glavnici, če je državno upravitstvo privolilo v namerjane nove stavbe ali v pomnožitev obratnih naprav in če se stroški izkažejo, kakor gré.

Posojilna pogodba, ki se sklène z deželno banko kraljevine češke, nadalje družbena pravila, in pa obrazci delnic, ki se izdadó, potrebujejo odobrila državnega upravitstva.

V pravila delniške družbe, ki se napravi, je vzprejeti določilo, da morajo vsi udje načelníštva (upravnega sveta, ravnateljstva) biti avstrijski državljani ter prebivati v ozemlju kraljevin in dežel, zastopanih v državnem zboru.

§. 13.

Vojaščino bo prevažati po znižanih tarifnih cenah. Za uporabljanje vojaške tarife ob odpravi oseb in reči se je v tem oziru in pa gledé polajšil potujočim vojaškim osebam ravnati po določilih, katera vsak čas veljajo pri avstrijskih državnih železnicah.

Ta določila se uporabljajo tudi za deželno brambovstvo in črno vojsko obéh državnih polovic, za tirolske deželne strelce in za žandaremstvo, in to ne samo o potovanju na račun državne blagajnice, ampak tudi o služabnem potovanju na svoj račun k orožnim vajam in priglednim zborom.

Koncesionarja se zavezuje, da bosta pristopila dogovoru, med avstrijskimi železničnimi družbami sklenjenemu zastran nabave in imetka opravnih reči za prevažanje vojakov in zastran vzajemnega pripomaganja z vozili za večje vojaške prenose, nadalje da bosta pristopila vsak čas veljajočim predpisom o železništvu za čas vojske in pa dodatnemu dogovoru, ki je obveljal 1. dné junija 1871. l. o pre-

nosu takih bolnikov in ranjencev, katere je ležéče prevažati na račun vojaške blagajnice.

Vsak čas veljajoči predpis za vojaške prenose po železnicah, in pa vsak čas veljajoči predpisi o železništvu za čas vojske zadobé za koncesionarja moč in veljavo z dném, ko se po dopuščeni železniči prične obrat. Predpisi enake vrste, ki se bodo izdali po tem času, ki se pa ne bodo objavili po Državnem zakoniku, zadobé za koncesionarja veljavo in moč, kadar se jima bodo uradoma priznanili.

Te dolžnosti imata koncesionarja samó v toliko, kolikor se njih izpolnjevanje zdí izvršljivo z ozirom na drugotnost te proge in na olajšila, vsled tega dodeljena gledé na napravo, opremo in vrsto obrata.

Koncesionarja sta dolžna, pri oddaji služeb ozirati se v zmislu zakona z dné 19. aprila 1872. l. (Drž. zak. št. 60.) na doslužene podčastnike iz vojstva, vojnega pomorstva in deželne brambe.

§. 14.

Koncesionarja sta dolžna, v slučaju mobilizacije in vojske vsak čas brez zahtévka odškodnine ustaviti obrat dopuščene železnice v toliko in tako dolgo, kolikor bi to vojaško oblastvo spoznalo za potrebno.

§. 15.

Za prevažanje civilnih stražnih čet (varnostne straže, finančne straže i. e.) naj se slično uporabljajo znižani tarifni postavki, ki veljajo za prevažanje vojaščine.

§. 16.

Obrat železnice, ki je predmet te dopustilnice, vodi ves čas, dokler traja dopustilo, na račun koncesionarjev država, in koncesionarja bosta morala upravitstvu državnih železnic povrniti stroške, ki mu s tem obratovanjem zares nastanejo, in kateri se eventualno ustanové s poprečnim zneskom. Način, kako naj se vodi ta obrat, vravná se z obratno pogodbo, ki se sklène med državnim upravitvom in koncesionarjema.

Pri tem se državnemu upravitstvu, dokler se državno poroštvo res še zahteva in dokler še niso

povrnjene poroštvne naprednine, ki jih je dala država, pridržuje po svojem prevdanku vredba obrata, ustanavljanje tarif za prevažanje oseb in blaga, in pa ustanavljanje razredbe blaga in vseh na prevažanje tovorov se nanašajočih postranskih določil, kakor tudi ustanavljanje dajatev, ki naj jih železniška podjetja opravlja za javne namene, sosebno na korist poštne uprave in državnega telegrafskega zavoda, pri čemer se je vsak čas ozirati na obstoječe prometne potreščine.

Nadalje se vredba tarif za osebe in blago in pa vredba dajatev za javne namene vsak čas pridržuje zakonarstvu, in taki vredbi se morata koncesionarja podvreči.

§. 17.

Koncesionarja imata dolžnost, državnemu upravstvu na njegovo zahtevo vsak čas dopustiti uporabo železnice za promet med že obstoječimi železnicami ali pa takimi, ki se bodo še le napravile in bodo v državnem obratu, in to takó, da ima državno upravstvo pravico, prosto ustanavlja tarife, za primérno odškodnino odpravljati ali odpravljati dajati cele vlake ali posamezne vozove po soporabljeni železnici ali posameznih njenih delnih kosih. Ta soporaba naj se vendar vrši samó takó, da se ž njo ne moti lastni pravilni obrat soporabljanje železnice.

Odškodnina, katero bo opravljati, ustanovi se po določilih, razglašanih v prilogi C k dopustilnici z dné 1. januarja 1886. l. za cesarja Ferdinanda severno železnico v Drž. zak. iz leta 1886. na strani 63.

§. 18.

Dopustilna doba in ž njo vréd v §. 9. lit. b) zakona o dopuščanju železnic izrečena obramba proti napravi novih železnic se ustanavlja na 90 let, računéč od današnjega dné, ter mine po tem roku.

Državno upravstvo smé izreči, da je dopustilo tudi pred iztekom gorenjega rokú izgubilo svojo moč, ako se po krivdi koncesionarjev ne bi izpolnjevale dolžnosti, v §. 8. ustanovljene o začetku in dovršitvi gradnje in pa o začetku obrata, ter bi se kak prestop rokú ne mogel opravičiti v zmislu §. 11. zakona o dopuščanju železnic.

§. 19.

Državno upravstvo si pridržuje pravico, da smé dopuščeno železnico, ko bo dodelana in v obrat

oddana, vsak čas odkupiti po nastopnih določilih:

1. Da se ustanovi odkupnina, seštejejo se letni čisti donosi, kar jih je podjetba imela v poslednjih sedmih letih pred samim odkupom; od tega se odbijejo čisti donosi najslabjših dveh let in potém se izračuni poprečni čisti donos ostalih petih let.

2. Ko bi se pak železnica odkupila pred preteklim sedmim obratnim letom, ali kadar bi po določilih odstavka 1. najdeni srednji čisti donos ne dosegel vsaj letnega zneska, enakega potreščini za pogojeno obrestovanje in povračilo pri deželni banki kraljevine češke vzprejetega posojila (§. 3.), s prišteto tisto letnino, ki je potrebna za štiriodstotno obrestovanje in razdolžbo po državnem upravstvu odobrene delniške glavnice v času, dokler traja dopustilo, tedaj se ta spredaj oznamenjeni letni znesek določi za čisti donos, ki ga je jemati v podstavo za odméro odkupnine.

3. Odškodnina, ki jo bo dati, bodi v tem, da se koncesionarjema v še ostali dobi dopustila izplačujejo za pogojeno obrestovanje in razdolžbo posojila potrebni zneski do časa, ko se bo to posojilo popolnoma odplačalo, ob pogojenih rokih dospelosti, nasproti pa, da se po odbitku teh zneskov ostajajoči srednji donos izplačuje po zmislu odstavka 1., oziroma ako bi nastopil kak v odstavku 2. omenjeni slučaj, tamkaj navedena letnina za delniško glavnico v polletnih obrokih 30. dné junija in 31. dné decembra vsakega leta po dospelosti.

4. Državi se pridržuje pravica, prevzeti kadar koli namesto še ne dospelih letnih plačil, ki jih je dajati po odstavku 3., vsak čas še neodplačani del posojila, da ga sama plača, in dalje plačati glavnico, enako znesku glavniške, računéč obresti od obresti, po štiri od sto na leto diskontovane vrednosti onih plačil, ki jih je po določilih odstavka 3. opravljati polletno, razen zneskov, potrebnih za počrtežno obrestovanje in razdolžbo posojila.

Ako se država odloči to glavnico plačati, plača naj jo v gotovini ali z državnimi zadolžnicami, kakor si to sama izbere. Državne zadolžnice je pri tem računiti po tistem kurzu, ki se pokaže za poprečnega med denarnimi kurzi, kateri so se v ravno preteklem polletju na dunajski borzi zaznamovali o državnih zadolžnicah enake vrste.

5. Izplačavši odkupnino, pride država po odkupu železnice in z dném tega odkupa brez daljše

odplate v bremen čisto, oziroma samó še z neodplačanim ostankom vzprejetega posojila obremenjeno last in v užitek te tukaj dopuščene železnice z vsemi dotičnimi rečmi, naj bodo premične ali nepremične, vštévši tudi vozila, gradivne zaloge in blagajnične zaloge, potém dovlačnice, ki so morda lastnina koncesionarjev, in postranska družabna opravila in pa iz napravne glavnice narejene obratne in pričuvne zaklade, ako le-ti niso že bili namenu primerno uporabljeni z odobrilo državnega upravnstva.

§. 20.

Ko mine dopustilo in tistega dné, ko mine, preide brezodplatno na državo neobremenjena lastnina in užitek tu dopuščene železnice in vsega premičnega in nepremičnega pristojsstva, tudi vozil, gradivnih zálog in blagajničnih zálog, potém dovlačnic, ki so morda lastnina koncesionarjev, in postranskih družabnih opravil in pa iz napravne glavnice narejenih obratnih in pričuvnih zakladov v obsegu, povedanem v §. 19., št. 5.

Ako to dopustilo mine in pa tudi, ako se železnica odkupi (§. 19.), obdržita koncesionarja last pričuvnega zaklada, napravljenega iz lastnih donosov podjetbe, in kar bi imela po obračunih tirjati, potém tudi last posebnih del in poslopij, napravljenih ali pridobljenih iz lastne imovine, katere sta si sama koncesionarja sezidala ali pridobila po pooblastilu državnega upravnstva z izrečnim pristavkom, da té reči niso pristojsstvo železnice.

§. 21.

Ako se napravi délniška družba, iméj komisar, ki ga postavi državno upravnstvo, tudi pravico, kolikorkrat se mu primerno zdi, hoditi v seje upravnega sveta ali drugega zastopa, kateri veljá za načelníštvo družbe, in pa v vélike zборе, ter tam ustavljati vse sklepe in naredbe, nasprotne zakonom, dopustílu ali družbenim pravilom, ali pak kvarne javni koristi, oziroma finančni koristi poroštvojučega državnega zaklada; toda v takem slučaju je komisarjeva dolžnost, precej si izprositi razloko trgovinskega ministerstva, katera naj se dá brez odloga ter naj veže družbo.

Za tu ustanovljeno nadzorovanje železniške podjetje plačujeta koncesionarja z ozirom na opravila, ki so ž njim združena, v državno blagajnico poprečno vračilo, čegar višino ustanovi državno upravnstvo, oziraje se na obseg podjetbe.

Koncesionarja se odvezujeta zaveznosti, izrečenih v §. 89. železniškega obratnega reda z dné

16. novembra 1851. l. (Drž. zak. št. 1. iz l. 1852.) gledé na vračilo večih stroškov, ki bi se nabrali po policijskem ali dohodarstvenouradnem nadzoru, in pa gledé dolžnosti, zastoj nabavljati in vzdrževati uradne mestnosti.

§. 22.

Ako bi se poleg vsega prejšnjega svarila večkrat prelomile ali opustile v dopustilnici, ali v zakonih naložene dolžnosti, pridržuje se državnemu upravnstvu tudi pravica, da se poprime zakonom primernih naredeb ter po okolnostih izreče, da je dopustilo izgubilo svojo moč še pred iztekom dopustilne dobe.

Resno opominjaje vsakega, da ne delaj zoper to, kar ustanavlja tá dopustilnica, in dodeljujoč koncesionarjema pravico, zastran izkazne škode zahtevati vračila pred Našimi sodišči, dajemo vsem oblastvom, katerih se tiče, trdno povelje, naj ostro in skrbno čujejo nad to dopustilnico in vsem, kar se v nji določuje.

V spričálo tega izdajemo to pismo, navdarjeno z Našim vélikim pečatom, v Našem države glavnem in prestolnem mestu dunajskem šestega dné meseca novembra v letu milosti tisoč osem sto devetdesetem in četrtem, Našega cesarjevanja šestinštiridesetem.

Franc Jožef s. r.

Windisch-Graetz s. r. Wurmbrand s. r.
Plener s. r.

234.

**Ukaz ministerstev za finance in
trgovino z dné 24. novembra
1894. l.**

**o izpremambi določil uradnega abecednega blagovnega spiska k colni tarifi pri iskalnici „karbo-
lova kislina“.**

Porazumno z vdeleženima kraljevima ogrskima ministerstvoma se določila uradnega abecednega

blagovnega spiska k colni tarifi pri iskalniči „karbolova kislina“, izpreminjajo takó-le:

- „Karbolova kislina (fenilova kislina, fenol) surova, t. št. 322., 1 gl. 50 kr,
- očiščena (na podstavi člena IV. v carinskem zakonu), t. št. 324., 4 gl. — kr.
- čista (trdna in tekoča), t. št. 329., 10 gl. — kr.

Opomnja:

Karbolova kislina se v trgovini nahaja sešobno v treh vrstah: kot surova, čista in očiščena karbolova kislina.

Surova karbolova kislina je temnorjava tekočina z močno empirevmatičnim, na premogov kotran cikajočim duhom; dobiva se s prekapanjem premogovega kotrana iz deleža, nadprekapajočega pri 150 do 200° Celsijevih, ter se navadno uvaža v lesenih sodih.

Čista karbolova kislina je béla ali rudečkasto barvana trdna kristalna gromada ali pa prozorna, brezbarvna, pa tudi rudečkasta tekočina značajnega duha; dobiva se iz surove karbolove kisline po rektifikaciji ter se navadno uvaža v pločevinskih posodah, steklenicah in enakem posodju. Čista, trdna (kristalovana) karbolova kislina se pri gorkoti 35 do 44° Celsijevih stopí ter se pri tem izpremeni v prozorno, svetlobo zeló ugibajočo tekočino. Čista, v tekoča karbolova kislina (narejena iz trdne s pridvkom okoli 10% vode ali alkohola) okrene, ako jo shladiš do 5—6° Celsijevih, v trdno kristalno gromado, katera pa se zopet otaje pri 17—18° Celsijevih.

Očiščena karbolova kislina je, ako jo črstvo napraviš, brezbarvna in prozorna, pozneje pa rumena ali rujava tekočina; tudi ona se dobiva po rektifikaciji iz surove karbolove kisline; vselej obsega še majhne množine naftalina in tekoča premogova kotranova olja ter diši navadno po naftalinu in fenolu vkupe.

Stopljena ali že tekoča čista in očiščena karbolova kislina napravi, ako jo streseš z glicerinom enake prostornine, jasno, vendar le slabo opalizujočo tekočino, katera se ne razmeša, če tudi stoji dalje časa; nasprotno pa napravi surova karbolova kislina, zmešana v enaki prostornini z glicerinom, zeló motno tekočino (mlečnato, temno barvano izmolžo), katera se loči, ako stoji dalje časa, v dva sloja, ker se na površino tekočine izločujejo ogljeni vodenci (premogova kotranova olja), ki se vedno nahajajo v surovi karbolovi kislini.

Kakó je razločevati čisto karbolovo kislino od očiščene, učí tá-le način:

Zmešaj 50 cm³ karbolove kisline, ki jo hočeš preskusiti, s 100 cm³ čistega natronovega luga specifične teže 1.35, stresaj to mešanico krepko eno minuto ter jo ohladi na 10° R. Čista karbolova kislina napravi pri tem čisto, samo z zračnimi mehurčki napolnjeno tekočino, očiščena karbolova kislina pa napravi v istih razmerah motno raztopino, katera se pokaže, če jo pustiš na miru tri ure, napolnjena z več ali menj blestečih lusek naftalina, a ne da bi delala dva sloja, kakor se to vidi, če zmešaš surovo karbolovo kislino z natronovim lugom (spodnji sloj je namreč iz fenolov, raztopljenih v natronovem lugu, zgoreni sloj pa iz premogovih kotranovih olj, ki se ne dadó zmešati z natronovim lugom).

Za očiščeno karbolovo kislino je torej po tarifni št. 324. šteti samó tisto, pri kateri se, če napraviš zgoraj navedeni preskus, izločujejo luske naftalina.

Ta ukaz stopi v moč z dnem razglasitve.

Plener s. r.

Wurmbrand s. r.

235.

Ukaz ministerstev za poljedelstvo, notranje stvari, trgovino in finance z dné 9. decembra 1894. l.,

da se c. k. veliki carinski urad v Opavi privzema med carinske (vstopne) urade, oznamenjene v dodatku k ukazu z dné 15. julija 1882. l. (Drž. zak. št. 107.).

V dodatek k ukazu ministerstev za poljedelstvo, notranje stvari, trgovino in finance z dné 15. julija 1882. l. (Drž. zak. št. 107.), govorečemu o opreznostih, na katere je paziti v prometu z inozemstvom, da bi se ne zanesla trtna uš (*Phylloxera vastatrix*), določuje se, da je med carinske urade, navedene v dodatku k zgoraj namenjenemu ukazu, v opomnji lit. a), privzeti tudi c. k. veliki carinski urad v Opavi.

Falkenhayn s. r.

Bacquehem s. r.

Wurmbrand s. r.

Plener s. r.

236.**Ukaz ministerstva za notranje stvari, z dné 14. decembra 1894. l.****o zdravilski odredbini za leto 1895.**

Dné 1. januarja 1895. l. stopi v moč zdravilska odredbina, izdana v založbi c. k. dvorne in državne tiskarnice pod naslovom „Zdravilska odredbina za leto 1895. k avstrijskemu lekarskemu pravilniku iz leta 1889.“ in ustanovljena po najnovejših lekovinskih cenikih.

Vsi lekarničarji brez izjeme, potem vsi tisti zdravniki, ranocelci in živinski zdravniki, ki so vpravičeni, imeti svojo domačo lekarnico, morajo se od 1. dné januarja 1894. l. naprej ravnati po ti novi zdravilski odredbini ter si je oskrbeti po en tiskan izvod.

V moči ostane še nadalje ukaz ministerstva za notranje stvari z dné 12. decembra 1889. l. (Drž. zak. št. 191.) o avstrijski zdravilski odredbini, oziroma premembe in dopolnila k njemu podajajoči ukaz ministerstva za notranje stvari z dné 14. decembra 1892. l. (Drž. zak. št. 122.), govoreč o zdravilski odredbini za leto 1893.

V zdravilski odredbini v porazumu s c. k. trgovinskim ministerstvom na videž postavljeni podrobni popis oficialnih lekov bodi za vodilo, pri izvrše-

vanju ukazov ministerstev za notranje stvari in trgovino z dné 17. septembra 1883. l. (Drž. zak. št. 152.) in z dné 17. junija 1886. l. (Drž. zak. št. 97.).

Bacquehem s. r.**237.****Razglas vsega ministerstva z dné 15. decembra 1894. l.,**

kaj je državni zbor sklenil o cesarskem ukazu z dné 27. julija 1894. l. (Drž. zak. št. 164.), da naj se dodeljujejo podpore iz državnih sredstev v olajšilo stiske.

S tém se daje na znanje, da je državni zbor dodelil ustavno pritrdilo cesarskemu, na podstavi §. 14. v državnem osnovnem zakonu z dné 21. decembra 1867. l. (Drž. zak. št. 141.) izdanemu ukazu z dné 24. julija 1894. l. (Drž. zak. št. 164.), da naj se dodeljujejo podpore iz državnih sredstev v olajšilo stiske.

Windisch-Graetz s. r. Falkenhayn s. r.**Weltersheimb s. r. Bacquehem s. r.****Schönborn s. r. Wurmbrand s. r.****Madeyski s. r. Plener s. r.****Jaworski s. r.**